

POLDERS RIJNLANDROUTE

Registratienummer: 25.111115

Aan	De verenigde vergadering	Datum 04-mrt.-2026
Van	D&H	Datum 20-jan.-2026
Onderwerp	Vaststelling partiële herziening polders Rijnlandroute	

Portefeuillehouder: Henk Hazenoot

Voorgesteld besluit

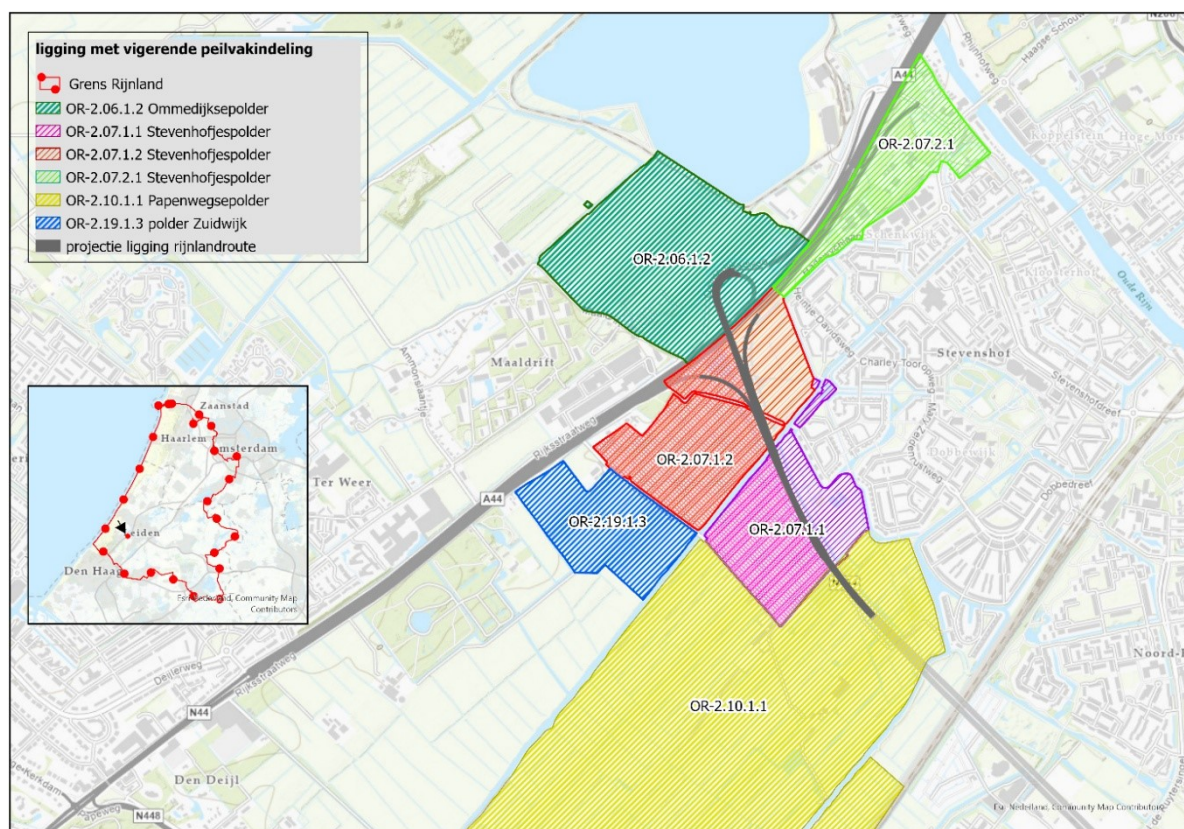
- a) Vast te stellen het peil in de Stevenshofjespolder, zoals aangegeven in bijlage II (VV-besluit Stevenshofjespolder).
 - b) Vast te stellen in het peil in polder Zuidwijk, zoals aangegeven in bijlage IV (VV-besluit polder Zuidwijk)
- a) Vast te stellen de aanpassingen van de Rijnlands Boezem zoals vastgelegd in het peilbesluit van de boezem (nr. 04.14049, vastgesteld op 15 september 2004) zoals aangegeven in bijlage I (VV-besluit Ommedijksepolder), bijlage II (VV-besluit Stevenshofjespolder), bijlage III (VV-besluit Papenwegsepolder), in bijlage IV (VV-besluit polder Zuidwijk)
 - b) Vast te stellen de peilvakgrenzen in de Stevenshofjespolder, overeenkomstig de bij dit besluit horende kaart in bijlage II (VV-besluit Stevenshofjespolder).
 - c) Vast te stellen de peilvakgrenzen in de polder Zuidwijk, overeenkomstig de bij dit besluit horende kaart in bijlage IV (VV-besluit polder Zuidwijk).

Context

Vanwege de aanleg van de Rijnlandroute in 2018 aan de zuidwestzijde van de gemeente Leiden zijn watersystemen gewijzigd en peilvakgrenzen aangepast, op basis van verleende vergunningen. Dit bood gelijk kansen om in twee peilvakken van de Stevenshofjespolder de streefpeilen aan te passen zodat deze peilvakken samengevoegd konden worden. Op deze manier wordt versnippering van het watersysteem verminderd. De Stevenshofjespolder is hiermee de enige polder waar een peilaanpassing plaatsvindt, na vaststelling van dit peilbesluit.

Dit peilbesluit betreft verder de vastlegging van de administratieve wijzigingen van peilvakgrenzen van de Ommedijksepolder, de Papenwegsepolder, polder Zuidwijk en Rijnlands Boezem, als gevolg van de aanleg van de

Rijnlandroute in 2018. Hiermee wordt de vergunde praktijksituatie, ontstaan door de aanleg van de Rijnlandroute, in actuele peilbesluiten vastgelegd. In bijlage 1 volgt een opsomming van de specifieke wijzigingen per polder.

Figuur 1. Vigerende peilvakindeling Ommediksepolder, Stevenhofjespolder, polder Zuidwijk en de Papenwegsepolder

Op 23 september 2025 heeft D&H de ontwerp-peilbesluiten voor de Ommediksepolder, de Stevenhofjespolder, de Papenwegsepolder en polder Zuidwijk vrijgegeven voor terinzagelegging. De ontwerp-peilbesluiten lagen vervolgens van 14 oktober tot en met 2 december 2025 ter inzage. Er zijn geen zienswijzen ontvangen op deze peilbesluiten.

Nota Peilbeheer

Recent heeft Rijnland de Nota Peilbeheer 2025 vastgesteld, jaren nadat de Rijnlandroute gereed is gekomen. Daardoor zijn niet alle uitgangspunten uit het nieuwe beleid in dit voorstel gerealiseerd. Maar, in de Nota Peilbeheer staat onder andere dat een peilbesluit actueel moet zijn en de functies van het gebied moet faciliteren. Dit peilbesluit legt de vergunde praktijksituatie in de Ommediksepolder, Papenwegsepolder, polder Zuidwijk en de Rijnlands Boezem formeel vast. Bovendien faciliteert dit peilvoorstel de nieuwe functie van de infrastructuur in het gebied. Daarentegen is bij de peilafweging voor de Stevenhofjespolder de overweging om een dynamisch peilregime in te stellen afgefallen, vanwege aanzienlijke financiële bezwaren. Het instellen van een automatische stuw kost rond de € 150.000, wat voor slechts zes hectare landelijk gebied effectief zou zijn, waardoor dit niet doelmatig en te verantwoorden is. Voor deze polder is in plaats daarvan gekozen voor het instellen van een vast peil, waarmee versnippering van het watersysteem wordt verminderd en robuustheid versterkt. Door het vaste peil is gemaal Stevenhofjespolder, dat einde levensduur is, overbodig geworden. De laatste twee punten sluiten goed aan bij uitgangspunt 'Duurzaam Waterbeheer' van de Nota Peilbeheer 2025.

Argumenten

1.1. De peilvoorstellen dienen de functies in de polders

De peilvoorstellen passen binnen de uitgangspunten van de recent vastgestelde Nota Peilbeheer 2025, waarbij landgebruik richtinggevend is aan het peil. Het praktijkpeil in het voormalige zuidelijke deel van peilvak Stevenhofjespolder OR-2.07.1.2, nu onderdeel van peilvak OR-2.19.1.3 van Polder Zuidwijk, past bij de richtlijn voor

grasland op zavel. De drooglegging in het stedelijk gebied van het samengevoegde peilvak Stevenshofjespolder OR-2.07.1.2 blijft bij de peilverhoging ruim voldoende. Ook het lagere streefpeil in het landelijke deel van dit samengevoegde peilvak leidt tot een peil dat voldoet aan de droogleggingsrichtlijn. In peilvak OR-2.06.1.2 van de Ommedijksepolder en peilvak OR-2.10.1.1 van de Papenwegsepolder wijzigen uitsluitend de begrenzingen van de peilvakken. De streefpeilen in de peilvakken blijven gelijk, want er verandert daar niets voor de functies en we hebben geen signalen dat de peilen niet meer voldoen. Naast het faciliteren van de functies, zorgen we er met dit peilbesluit ook voor dat we zo goed mogelijk andere doelen behalen met ons peilvoorstel. Zie hiervoor de effectentabel.

1.2 De hogere peilen zijn beter voor de waterkwaliteit

Het zuidelijk deel van de Stevenhofjespolder OR-2.07.1.2 en het stedelijk gebied van Stevenhofjespolder peilvak OR-2.07.2.1 krijgen een hoger peil. Voor Stevenshofjespolder OR -2.07.1.2 gaat het slechts om de formalisering van het huidige peil, wat zo was ingesteld om versnippering van het watersysteem te verminderen. Bij Stevenshofjespolder OR -2.07.2.1 is het streefpeil 10 cm hoger ten opzichte van het huidige peil voor het stedelijk gedeelte. Dit peil wordt ingesteld na afronding van de werkzaamheden behorende bij het peilbesluit. Hogere peilen zijn beter voor de waterkwaliteit, aangezien een grotere waterkolom minder snel opwarmt. Al met al gaat over het gehele gebied het peil van 35 hectare omhoog en van slechts 6 hectare omlaag.

1.3 Het peilbesluit is neutraal voor de bodemdaling

De bodem bestaat overwegend uit zavelgronden (mix van 60-80% zand, overige deel klei). Deze zijn minder gevoelig voor maaiveld daling. Daarbij betreft het peilvoorstel een peilverhoging voor driekwart van het gebied. De verwachting is dat de voorgestelde peilwijzigingen geen effect hebben op bodemdaling.

2.1. Met dit peilbesluit sluiten we aan bij de aangebrachte wijzigingen in het watersysteem

Het is van belang om de wijzigingen in het watersysteem correct te registreren voor de juiste uitvoering van het beheer en onderhoud van de primaire watergangen en beheer van de waterpeilen. Dit peilvoorstel formaliseert alle administratieve wijzigingen als gevolg van de aanleg van de Rijnlandroute in 2018. De samenvoeging van het zuidelijk deel van Stevenshofjespolder OR-2.07.1.2 met polder Zuidwijk én de samenvoeging van het noordelijk deel van Stevenshofjespolder OR-2.07.1.2 en Stevenshofjespolder OR-2.07.2.1 zijn hierbij vanuit Rijnland geïnitieerd om het versnippering van het watersysteem te verminderen en kosten te besparen.

2.2 Het watersysteem wordt hiermee eenvoudig geoptimaliseerd

De nieuwe afvoerrichting en koppeling van verschillende peilvakken als gevolg van de Rijnlandroute is robuust uitgevoerd. Door de eenvoudige samenvoeging van het noordelijke deel van voormalig peilvak OR-2.07.1.2 met peilvak OR-2.07.2.1 van de Stevenshofjespolder via de al aanwezige verbindingsduiker, kan gemaal Stevenshofjespolder komen te vervallen. Dat levert een besparing in vervangings- en onderhoudskosten op. Door afwatering via een vaste stuw neemt bovendien het risico op wateroverlast af ten opzichte van de oorspronkelijke situatie met het gemaal. Daarnaast heeft gemaal Zuidwijk ruim voldoende afvoercapaciteit voor de extra afvoer van het op te nemen zuidelijke gedeelte van Stevenhofjespolder OR-2.07.1.2.

Hoewel de Rijnlandroute al gereed kwam voor de Nota Peilbeheer 2025, sluit dit onderdeel goed aan bij de doelen van een 'Duurzaam waterbeheer', waar een robuuste inrichting van het watersysteem en kostenbesparing van beheer en onderhoud als eerste uitgangspunten zijn opgenomen. Bovendien wordt op deze manier versnippering van het watersysteem gereduceerd.

2.3 Er is draagvlak voor dit peilbesluit

Dit peilbesluit betreft voornamelijk de formalisering van administratieve wijzigingen van peilvakgrenzen van de polders rondom de Rijnlandroute. De situatie is in de praktijk al sinds 2018 aanwezig. Hierover zijn sindsdien geen klachten ontvangen.

Uitsluitend bij het voorgestelde peil van de samengevoegde Stevenshofjespolder OR-2.07.1.2 zal na uitvoering van de werkzaamheden verandering merkbaar zijn. Met de grondeigenaren, zijnde de gemeente Leiden en provincie Zuid-Holland, zijn gesprekken gevoerd waaruit geconcludeerd kan worden dat de belangen niet worden geschaad door het voorgestelde peil. Daarnaast heeft er op locatie een gesprek met de aanwezige pachter plaatsgevonden. Vervolgens zijn de direct belanghebbenden via e-mails geïnformeerd over de bekendmaking van het ontwerp-peilbesluit. Hierop zijn geen reacties ontvangen. Ook zijn er geen reacties of zienswijzen ontvangen naar aanleiding van de terinzagelegging. Daarmee wordt ervan uitgegaan dat er geen vragen of zorgen zijn over de voorgenomen peilwijziging.

Financiën

De kosten van het verwijderen van de grond dam in de verbindingsduiker in de Stevenshofjespolder zijn beperkt en voor rekening van Rijnland. De verwijderingskosten van het gemaal worden geschat op € 50.000. Dit dient opgenomen te worden in het toekomstig werk voor poldergemalen of in de onderhoudsbegroting voor het watersysteem als modificatie. Gezien de beperkte kosten van het verwijderen van het gemaal zal dit naar verwachting binnen de begroting kunnen worden uitgevoerd.

Voor de aanpassing van het peil dient de overstorthoogte van de stuw aangepast te worden door een houten balk te verwijderen. De kosten hiervan zijn minimaal en passen binnen het bestaande exploitatiebudget van watersysteembeheer.

Risico's

Ingelanden kunnen bezwaar maken na een bekendmaking, hierdoor loopt het proces van vaststelling vertraging op. Dit risico wordt echter klein geschat, aangezien er geen zienswijzen zijn ontvangen tijdens de periode van terinzagelegging. Mogelijk risico's van eventuele vertraging in het proces van vaststelling zijn oplopende arbeidskosten met betrekking tot het in werking stellen van de kunstwerken.

Vervolg

- De peilbesluiten voor de Ommedijkse polder, Papenwegse polder en polder Zuidwijk treden de dag na bekendmaking in werking.
- Het peilbesluit voor de Stevenshofjespolder treedt in werking na het uitvoeren van de bijhorende werkzaamheden. Deze worden ingepland zodra het peilbesluit is vastgesteld door de VV.
-

Bijlagen

1. Wijzigingen per polder
2. Kaart wijzigingen peilvakken
3. Peilvoorstel en effectenvoorstel

Aparte bijlagen

- I. VV-besluit Ommedijkse polder
- II. VV-besluit Stevenshofjespolder
- III. VV-besluit Papenwegse polder
- IV. VV-besluit polder Zuidwijk

1. Wijzigingen per polder

Ommedijksepolder

De grens tussen peilvak OR-2.06.1.2 en de boezem is ter plaatse van de tunnelbak van de Rijnlandroute aangepast. Het peil is in het peilvak zelf onveranderd gebleven.

Stevenshofjespolder

- Peilvak OR -2.07.1.2 is door de tunnelbak van de Rijnlandroute sinds 2018 in twee delen gesplitst, weergegeven met het rode gestreepte deel ten noorden van de tunnelbak en het zuidelijke rood geruite deel in figuur 1.
- Het deel ten zuiden van de tunnelbak, rood geruit gearceerd in figuur 1, (ca 20 ha) is sinds 2018 onderdeel van het blauw gearceerde peilvak OR-2.19.1.3 van polder Zuidwijk geworden. Hierdoor is het peil met 10 cm verhoogd, ten opzichte van het vigerend peil van OR -2.07.1.2.
- Het deel ten noorden van de tunnelbak, rood gestreept gearceerd in figuur 1, neemt het lichtgroene peilvak OR -2.07.2.1 op. De peilvakcode voor dit totale peilvak ten noorden van de tunnelbak wordt in de nieuwe situatie Stevenshofjespolder OR.-2.07.1.2.
- Deze samenvoeging is mogelijk door het instellen van een nieuw vast peil op NAP -1.20 m in peilvak OR-2.07.1.2. Dit betekent voor het bestaande deel van het peilvak (voormalig OR -2.07.2.1) in de praktijk een peilverhoging van 10 cm. Voor het toegevoegde deel betekent dit een peilverlaging van 17 cm ten opzichte van het zomerpeil en 3 cm ten opzichte van het winterpeil.
- Peilvak OR-2.07.1.1 is door de aanleg van de tunnelbak volledig in tweeën gesplitst. Het watersysteem is hierop aangepast in 2018. De peilen zijn hierbij niet gewijzigd ten opzichte van het vigerend peilbesluit. Het deel ten noorden van de tunnelbak behoudt de oorspronkelijke peilvakcode OR -2.07.1.1. Het zuidelijk deel van het peilvak, geruit gearceerd in figuur 1, krijgt de vrijgekomen peilvakcode OR -2.07.2.1.

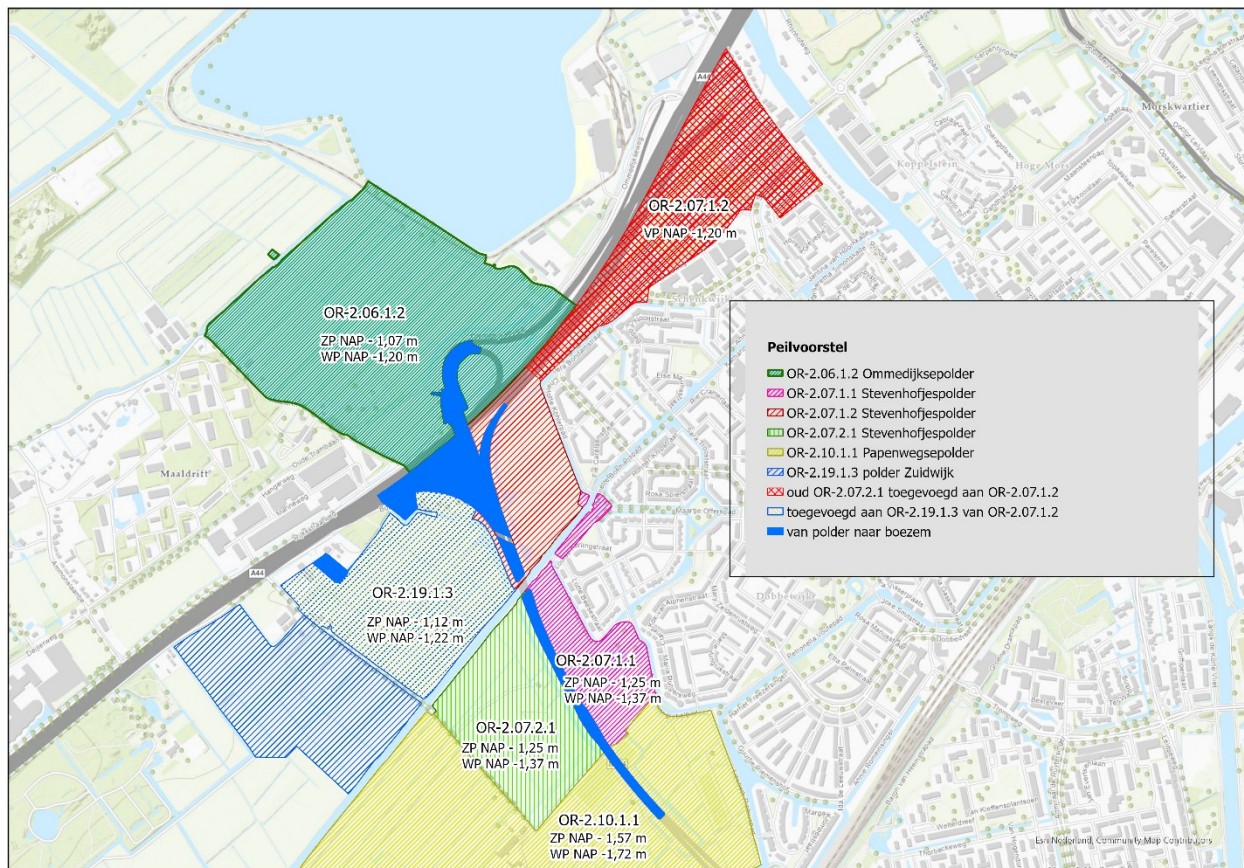
Papenwegsepolder

De grens tussen peilvak OR-2.10.1.1 en Rijnlands Boezem is in 2018 ter plaatse van de tunnelbak van de Rijnlandroute aangepast. Het peil van het peilvak en van de boezem is hierbij niet gewijzigd.

Boezem

De grens tussen de boezem en de drie polders is in 2018 aangepast ter inpassing van de tunnelbak (bijlage 2).

2. Kaart wijzigingen peilvakken

NB: in dit peilvoorstel wordt de oorspronkelijke grens van de Ommediksepolder aangehouden. De grenswijziging als gevolg van de calamiteit van het Valkenburgsemeer zal in een toekomstig peilbesluit, onafhankelijk van de Rijnlandroute, worden vastgelegd.

3. Peilvoorstel en effectentabel

Polder	Peilvak	Praktijkpeil		Vigerend		Peilvoorstel	
		Zomerpeil (m NAP)	Winterpeil (m NAP)	Zomerpeil (m NAP)	Winterpeil (m NAP)	Zomerpeil (m NAP)	Winterpeil (m NAP)
Stevenshofjespolder	OR-2.07.1.2	-1,03	-1,17	-1,17	-1,32	-1,20	-1,20
Stevenshofjespolder	OR-2.07.2.1	-1,30	-1,30	-1,37	-1,37	-1,25	-1,37

Effect op	Oordeel	Toelichting
Functies faciliteren:		
Waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit en natuur	+	Hogere peilen zijn gunstig voor de waterkwaliteit met name door de grotere temperatuurstabiliteit. Met dit peilvoorstel zal voor in totaal 35 ha het waterpeil omhooggaan, tegenover 6 ha waar het peil omlaaggaat.
Landbouw	+	In het zuidelijk peilvak Stevenshofjespolder OR-2.07.1.2 gaat het peil omhoog. Echter een groot deel van dit peilvak is ingedeeld in een hoogwatervoorziening ten behoeve van weidevogelbeheer met hogere peilen ten opzichte van het peilvoorstel. Het peil van de hoogwatervoorziening wijzigt niet. Daar is de landbouwkundige functie al grotendeels aangepast aan de weidevogeldoelstelling. In het noordelijk deel van peilvak Stevenshofjespolder OR-2.07.1.2 (6 ha) is het peil in de praktijk op verzoek van de landgebruiker verhoogd, zodat zijn koeien makkelijker uit de sloot kunnen drinken. Daarmee is het gezien de grondslag van zavel te nat. Door de peilverlaging wordt de drooglegging weer overeenkomstig de droogleggingsrichtlijn. Dat past in principe beter bij de aanwezige agrarische graslandfunctie.
Bebouwing/funderingen	0	Uitsluitend in peilvak Stevenshofjespolder OR-2.07.2.1 is bebouwing aanwezig. De samenvoeging met peilvak Stevenshofjespolder OR-2.07.1.2 gaat samen met een peilverhoging van 10 cm. Bij dit peil is de drooglegging nog steeds rond de 1,50 m. Dit is meer dan de droogleggingsrichtlijn aangeeft. Er worden daarmee geen negatieve effecten op bebouwing en fundering verwacht.
Recreatie	n.v.t.	Er is geen sprake van recreatievaart.
Uitstralingseffecten grondwater	-	Door een verhoging van het peil in het peilvak Stevenshofjespolder OR-2.07.2.1 is er (theoretisch) een geringe verhoging van de stijghoogte in het 1ste watervoerende pakket van enkele centimeters. De oppervlakte van het peilvak is echter beperkt en de bodemsoort weinig doorlatend, zodat de uitstraling beperkt zal zijn. Tevens is het omringende landgebruik overwegend grasland, wat vrij ongevoelig is voor een grotere stijghoogte.
Watersysteem (robuustheid)	++	Door de samenvoeging van peilvak Stevenshofjespolder OR-2.07.2.1 aan het noordelijke peilvak Stevenshofjespolder OR-2.07.1.2 wordt versnippering van het watersysteem vermindert. Door afwatering via een vaste stuw neemt bovendien het risico op wateroverlast af ten opzichte van de oorspronkelijke situatie met het gemaal.

		Daarnaast draagt de toevoeging van het zuidelijk deel van Stevenshofjespolder OR-2.07.1.2 aan polder Zuidwijk bij aan een efficiëntere inzet van de capaciteit van gemaal Zuidwijk.
Doelmatig waterbeheer	+	Door het toevoegen van peilvak Stevenshofjespolder OR-2.07.2.1 aan peilvak Stevenshofjespolder OR-2.07.1.2 kan het gemaal Stevenshofjespolder geamoveerd worden. Dit vermindert onderhouds- en energiekosten.
Beperken CO2-emissie en onomkeerbare processen	0	Omdat er geen veen aanwezig is in de bodem is er geen effect op de bodemdaling en CO2-emissie.
Zoetwatervoorziening	0	Er zijn geen effecten op de zoetwatervoorziening in de polders als gevolg van dit peilbesluit.
Water bodem sturend	+	Conform Nota Peilbeheer 2025: de aanwezige waterpeilen sluiten aan bij het landgebruik .

Legenda:

++	: groot positief effect
+	: klein positief effect
0	: neutraal effect
-	: klein negatief effect
--	: groot negatief effect